

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra sociologie a andragogiky

Mgr. Michal SOUČEK

ŠKOLA A JEJÍ PARTNEŘI

School and its partners

Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. PhDr. Michaela Prášilová, Ph.D.

Olomouc 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci zpracoval samostatně a použil jen prameny uvedené v seznamu literatury.

V Blansku dne 18.11.2011

Michal Souček

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkoval vedoucí mé bakalářské práce paní doc. PhDr. Michaelae Prášilové, Ph.D. za odborné vedení při psaní této práce.

Obsah

Úvod	5
Teoretická část	
1. Současné postavení české základní školy	6
2. Spolupráce škol s partnery	11
2.1 Význam partnerství pro chod školy	12
Praktická část	
3. Příprava praktické části	17
3.1 Charakteristika konkrétní školy	17
3.2 Konkrétní příklady spolupráce s partnery	21
3.3 Formulace výzkumného problému	24
3.4 Výběr výzkumných metod	25
4. Výstupy, vyhodnocení a závěry dotazníkového šetření	27
4.1 Výsledky šetření	27
4.2 Interpretace zjištěných výsledků šetření	38
Závěr	42
Anotace	43
Použitá literatura	44
Seznam příloh	45
Přílohy	46

Úvod

Téma svojí bakalářské práce Partneři školy jsem si zvolil ze dvou důvodů. Jednak se dle poslední provedené SWOT analýzy jedná o jednu ze silných stránek naší školy a chceme tuto oblast i nadále rozvíjet a podporovat. Druhým důvodem je to, že v poslední Zprávě o autoevaluaci školy v roce 2010 jsme se touto problematikou příliš nezabývali a proto bych se chtěl v této práci tomuto tématu šířeji věnovat a výsledky použít v další autoevaluační zprávě.

Klíčová výzkumná otázka zní: proč je spolupráce s partnery naší silnou stránkou, jak tento příznivý stav zachovat a případně podpořit.

Hlavním cílem práce je zjistit současný stav v oblasti partnerů školy konkrétní plně organizované základní školy a navrhnout další směry a možnosti rozvoje školy v této oblasti. Tento hlavní cíl práce bude naplněn pomocí teoretického cíle, kterým je objasnit současné postavení a existenci základní školy jako samostatné organizace a poukázat na význam jednotlivých možných partnerů pro rozvoj a fungování školy.

A dále praktickým cílem, ve kterém v rámci dotazníkového šetření proběhne na konkrétní plně organizované základní škole, jehož cílem bude zmapovat stávající stav v oblasti partnerů školy, identifikovat důležité partnery školy, vyhodnotit jejich přínos pro práci školy navrhnout další možné partnery .

Metody použité v rámci práce jsou dotazníkové šetření, analýza odborné literatury a dokumentace školy, nestrukturovaný rozhovor.

Celkově se skládá práce ze 4 kapitol. První dvě, teoretické, se zabývají postavením současné české základní školy a spoluprací základních škol s partnery. V dalších dvou kapitolách praktické části je charakterizována konkrétní plně organizovaná základní škola, na které proběhlo dotazníkové šetření a jsou interpretovány stručně výsledky tohoto šetření.

1. Současné postavení české základní školy

Pro většinu lidí je obtížné hovořit o škole nezaujatě a neutrálně. Všichni jsme školou prošli a většina z nás jí prochází znovu prostřednictvím vlastních dětí. Přitom se nás lehce zmocní zrádný pocit, že přece samozřejmě víme, co škola je a jak funguje (Kolláriková, Pupala, 2001).

České školství se mění. Školám byla přiznána právní subjektivita a řada rozhodovacích pravomocí byla přesunuta na ředitele škol, což vedlo k posílení řídicí, finanční a kurikulární autonomie jednotlivých škol. Direktivní mechanismy řízení byly většinou nahrazeny nepřímými nástroji s výraznými autoregulačními prvky. Řada škol se více otevřela potřebám svých zákazníků ve větší a bohatší nabídce vzdělávacích programů. To bylo mimo jiné umožněno vznikem soukromých a církevních škol.

Došlo také ke změnám i v podmínkách práce učitele. Snížily se počty žáků na učitele a zmenšila se průměrná velikost tříd. Hodnocení práce učitele nezávisí na jeho příslušnosti ke „správné straně“, angažovanosti a jiných politických atributech, ale na posouzení skutečné kvality jeho práce ředitelem školy. Na druhé straně nedostatečné odměňování učitelů a omezená možnost diferenciací platů vedla v minulosti k odchodu mnoha kvalitních pedagogů ze školství, což značně oslabilo úroveň řady škol.

Ve financování škol byla zavedena tzv. normativní metoda, podle které jsou školám přidělovány prostředky dle jejich výkonu (počtu žáků) a výše normativu školy (náklady na vzdělávání žáka v příslušném typu školy a oboru studia). To, kolik peněz škola dostane, závisí na jejích výkonech, to znamená na počtu žáků, které získala. Tato skutečnost vnáší do vzdělávací soustavy prvky soutěže, tj. trhu. Tyto skutečnosti na jedné straně vytváří lepší podmínky pro samostatné rozhodování ředitele školy o efektivním využití získaných finančních prostředků v souladu s cíli školy, na straně druhé přináší i jeho větší odpovědnost za efektivitu a kvalitu vzdělávací práce.

To, co společnost v současnosti očekává od škol a vyučujících, podléhá radikální změně. Rodiče chtějí ve větší míře ovlivňovat chod školy, studenti začínají ve větší míře klást důraz na kvalitu a profesionalitu výuky, podniky požadují absolventy škol již připravené pro praxi a nikoliv pro rekvalifikaci či půlroční zapracování (Světlík, 1996, s.11).

Problematikou změn ve školství se zabývá řada autorů například PhDr. Prášilová, která ve svém studijním materiálu uvádí následující.

Před změnou společenských poměrů v roce 1989 charakterizuje český vzdělávací systém „šest základních znaků: centralismus, byrokracie, unifikace, ideologický monismus, sovětizace (rusifikace) a ekonomizace“. Transformace české vzdělávací soustavy započatá hned po přelomovém datu 1989 se proto zaměřuje na jejich eliminaci či alespoň oslabení, což se samozřejmě promítá i do změn v kurikulu školního vzdělávání. V regionálním školství se v kurikulární oblasti jedná například o tyto změny:

- o nápravné zásahy zaměřené na deideologizaci cílů a obsahů vzdělávání (úprava obsahu učebnic, zrušení povinné výuky ruského jazyka a branné výchovy, přehodnocení vzdělávacího obsahu společenských věd apod.),
 - o úpravu délky a struktury základního vzdělávání (5 let první stupeň, 4 roky druhý stupeň základní školy) a doby povinné školní docházky na 9 let (z předcházejících 10),
 - o inovaci obsahů vzdělávání, prioritou je hodinové navýšení, zlepšení kvalifikovanosti i materiální podpora výuky cizích jazyků a informačně komunikačních technologií, rovněž je posilováno systematické formativní působení školy jako výchovné instituce,
 - o rozšiřování a diferenciaci vzdělávací nabídky škol, reflexi potřeb a očekávání jejich klientů včetně požadavků pracovního trhu,
 - o kladení důrazu na individualizaci vzdělávání, na akceptaci osobnostních i vývojových zvláštností žáků.
- v duchu nastolených demokratických principů je permanentně směřováno k

tomu, aby se o podobě a realizaci kurikula rozhodovalo v co největší míře přímo ve školách. Zjednodušeně lze konstatovat, že je směřováno od centralistického k decentralizovanému typu kurikulární politiky.

Školy a jejich pedagogičtí pracovníci tak v čase například získávají například právo :

- upravit obsah učebních osnov jednotlivých předmětů v rozsahu 30 % hodinové dotace, a to jak změnou proporcí, tak doplněním či vypuštěním učiva,
- vytvořit vlastní vzdělávací program, který však musí projít schvalovacím řízením na MŠMT, a realizovat ho v režimu pokusného ověřování, v případě základního vzdělávání uskutečňovaného i na víceletých gymnáziích je rámec pro tvorbu programu nastaven od roku 1995 v podobě tzv. Standardu základního vzdělávání,
- volit učebnice z nezávislých nakladatelství podle vlastního výběru školy: s tzv. schvalovací doložkou MŠMT (zavedena od roku 1994 jako oficiální potvrzení o kvalitě učebnice) bez jakéhokoliv omezení, za jiných pravidel financování (tzn. z jiných zdrojů, než ministerstvem určených) i bez schvalovací doložky (Prášilová, 2010).

Vyvrcholením decentralizačních snah se stává zavedení dvojúrovňového systému kurikulárních dokumentů (ke dni 1. 1. 2005, kdy nabývá účinnosti nový školský zákon 561/2004 Sb.). Na státní úrovni se jedná o rámcový vzdělávací program (dále RVP), který zahrnuje rámcové požadavky státu na podobu a kvalitu kurikulárního dokumentu vytvářeného na školní úrovni. Je jím zabezpečena jistá standardizace, a tedy i možnost kontroly školního kurikula ze strany státu. Školy pak jsou v intencích RVP povinny vypracovat, realizovat a evaluovat vlastní školní vzdělávací program (dále ŠVP). Oproti dřívějšímu centrálnímu pojetí kurikula školního vzdělávání se jedná o zásadní změnu (o změnu paradigmatu), neboť dochází k posílení autonomního rozhodování škol o podobě školního kurikula (školy se stávají tzv. pedagogicky autonomní – získávají tzv. pedagogickou /kurikulární autonomii). Že se jedná jen o autonomii relativní (srov. škola jako relativně autonomní organizace), je dáno určujícím postavením RVP (Prášilová, 2010).

O společenském poslání škol, o jejich kvalitě práce, o postavení školy v obcích, městech, regionech se vedou v odborné veřejnosti obsáhlé diskuze. Hlavním motivem pro zdůrazňování efektivity práce škol je především uspokojit ve větší míře vzdělávací potřeby organizace s přihlédnutím ke změnám prostředí, ve kterých školy fungují. Asi bychom si měli uvědomit, že ve většině škol převládá určitá setrvačnost, společenské a sociální změny, které probíhají ve společnosti někdy pozitivně, ale také někdy negativně ovlivňují podmínky práce učitelů. Bez kvalitní společenské podpory a vytvoření legislativního a ekonomického fundamentu, pouhá snaha či nadšení vedení škol, pedagogů asi nemůže k progresu stačit (Cimbálník, Grenar, 2010).

Praxe ukazuje, že dobrá, uznávaná škola je především řízena a kvalitně organizována výborným vedením školy. Takovýto management se nesmí bát průběžně měnit zaběhlé školské stereotypy, musí chápat školu jako tržní subjekt, prostředí budující, ale také prostředím ovlivňovaný. Škola orientovaná na své klienty a zákazníky, sem patří – žáci, studenti, rodiče, zřizovatel, podniky, organizace, stát, společnost, dbající na prostředí a klima se neobejde bez marketingového přístupu, marketingového řízení školy (Cimbálník, Grenar, 2010).

O tom, že postavení současné základní školy není vůbec jednoduché se můžeme přesvědčit například v materiálu Ondřeje Štefla, který hovoří o problematice vztahu školství a obecných trendů dnešní doby.

„Panuje všeobecné přesvědčení, že kvalita a výsledky školního vzdělávání se zhoršují. Potvrzují to výsledky mezinárodních šetření. Zkušenosti a dojmy rodičů i učitelů jsou sice zpravidla jen omezené a subjektivní, ale je jich příliš mnoho, aby mohly vzniknout bez reálného základu. Existuje ale celá skupina příčin, které vedou k zhoršování výsledků školního vzdělávání. Takových příčin, které za našeho mládí nebyly, snad proto si jich mnohdy nevšímáme. Jejich vliv na úpadek školy je přitom zcela zásadní: mění se totiž svět, který školu obklopuje. Mění se stále rychleji. Škola se ovšem mění pomalu, a tak školní vzdělávání odpovídá spíše potřebám minulosti a stále více se vzdaluje potřebám a požadavkům současného a hlavně budoucího světa. Žáci i rodiče si stále více a častěji uvědomují, že to, co škola dětem nabízí, je stále hůře připravuje pro

jejich budoucí život. Místo toho škola příliš často nabízí svým žákům něco, co ztratilo cenu. Předávat žákům informace v podobě relativně izolovaných znalostí mělo smysl v době, kdy informace a znalosti měly velkou či alespoň větší cenu. Jakkoliv můžeme tvrdit, že i všechny znalosti jsou cenné, a můžeme se my starší a staří o tom ujišťovat, a může to být v řadě případů i pravda, co to je platné, když o tom nemůžeme nebo neumíme přesvědčit žáky ve škole? A pokud o tom žáky nepřesvědčíme, škola pro ně ztrácí smysl – učit se pouhé znalosti, jejichž ceně nevěří, spíše nebudou než budou. Což je přesně to, co dnes vidíme“ (Štefl, 2011).

Pokud na změny ve světě nebude škola reagovat, pokud se nezmění a bude stále nabízet totéž, dopadne stejně jako podnik, který neinovuje své produkty. Zkrachuje. Otázka není zda se škola musí změnit, ale zda to vůbec dokáže (Štefl, 2011).

2. Spolupráce škol s partnery

Vztah škola-veřejnost, významná součást školské politiky v demokratických zemích. Rozvíjí pocit sounáležitosti žáků s místní komunitou a zvyšuje zájem a podporu, kterou místní komunita a veřejnost poskytují škole, včetně podpory finanční. Zahrnuje kontakty školy s místní správou, organizacemi, institucemi a podniky, kulturními zařízeními, uměleckými skupinami apod. Formy spolupráce zahrnují: zastoupení veřejnosti v radě školy, sociální a pracovní aktivity žáků v místních podnicích a zařízeních, společné sociální programy a projekty školy a místní komunity, otevřené dny školy, týdny společenských aktivit apod.

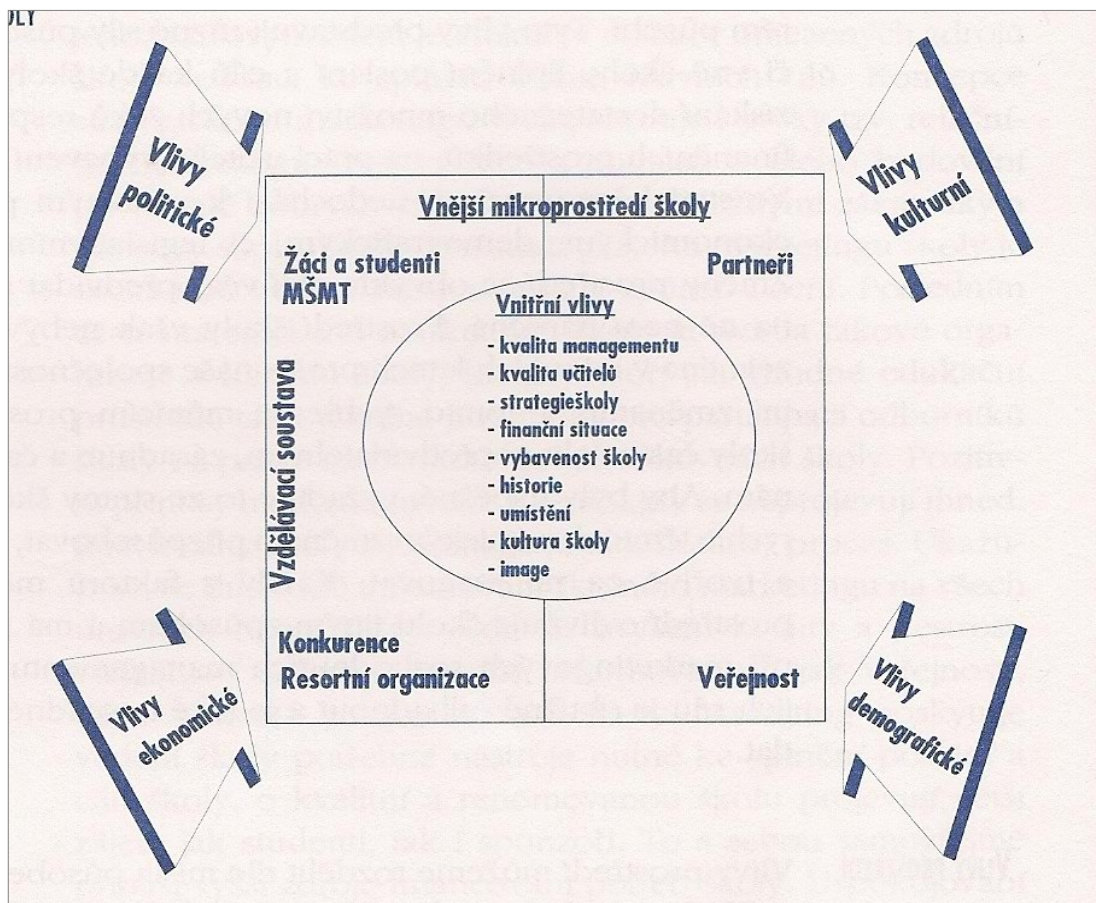
Takto by se dal charakterizovat pojem partneři školy dle pedagogického slovníku (Průcha, 2009, s. 373).

2.1 Význam partnerství pro chod školy

Žádná škola nežije v izolaci na pustém ostrově. Je při všech svých aktivitách hluboce ovlivňována prostředím, ve kterém působí. Tyto vlivy představují různé síly působící uvnitř či vně školy. Splnění poslání a cílů každé školy závisí na získání dostatečného množství nových žáků resp. studentů, finančních prostředků, na práci učitelů, vybavení školy atd.

Vlivy prostředí můžeme rozdělit dle místa působení na vlivy vnitřní a vnější.

Obrázek číslo 1, Vlivy prostředí na školu

(Světlík, 1996, s. 35)

Vlivy vnitřní působí uvnitř školy. Jejich ovlivnitelnost vedením školy je podstatně vyšší, než je tomu u vlivů vnějších. Ty rozděluje Světlík na vlivy přicházející z mikroprostředí příslušného typu školy nebo z makroprostředí. Protože každá škola patří do systému vzdělávací soustavy, který má nejen svou vlastní vnitřní organizaci, ale do určité míry i společné hodnoty, pravidla a standardy, je vzdělávací soustava státu důležitou součástí školního vnějšího mikroprostředí. Do této části vnějšího mikroprostředí školy můžeme zahrnout vrcholný řídicí orgán, kterým je MŠMT, regionální orgány státní správy, Českou školní inspekci a ostatní resortní orgány.

Vedle těchto institucí však škola přichází do úzkého styku s dalšími subjekty, které patří do mikroprostředí školy. Těmi mohou být partneři školy tj. rodiče žáků, aktivní absolventi, sponzoři školy, tradiční dodavatelé, odborové orgány, různé profesní organizace atd. (Světlík, 1996, s. 35).

Význam partnerů pro chod školy je u regionálního školství stejně tak důležitý jako u středních škol, kde je mu přikládán velký význam. O aktivitách středních škol se více dovíme například na webových stránkách <http://www.nuov.cz/kurikulum/skoly-a-partneri> nebo www.spolupraceskol.cz. Někdy mohou dokonce významní partneři školy ovlivnit i tvorbu a podobu Školního vzdělávacího programu.

V odborné literatuře řady autorů můžeme najít výčty různých partnerů pro školu. Na základě těchto materiálů bych nyní uvedl stručný výčet těch nejhlavnějších partnerů základní školy. Zákonní zástupci žáků budou pravděpodobně na prvním místě. Především pedagogičtí pracovníci školy jsou s nimi téměř v denním kontaktu, osobním, telefonním nebo emailovým. Předávají jim informace o chování, prospěchu nebo výchovných problémech žáků. O vztazích rodiny a školy hovoří například Štěch:

„V posledních sto letech proběhly podle sociologů (např. Durkheima) změny, které lze charakterizovat jako posun od tradičního pojetí rodiny k rodině vztahové (manželské, nukleární). Znamená to řadu podstatných, nových nároků na život v rodině i na výchovu. Především, tradiční rodina pracovala s nadindividuálními odkazovými normami a pravidly (jako desatero), ctěla více soudržnost společenství než prosazení individua a bezpodmínečnou autoritu vychovatele (rodiče). Škola, v kontinuitě s církevní institucí,

byla respektována jako instituce společnosti normalizující rodinu i děti. Hrála roli pevné opory, představovala důležitý řád, prodlužovala působení ostatních institucí předávajících tradici. Afektivní vztahy, psychologické zvláštnosti dětí, rodičů nebo učitelů, interakce a vyjednávání mezi rodiči a učiteli – to vše nehrálo zvláštní roli. Moderní, vztahová rodina umístila do popředí především hodnotu jedince, jeho svérázné individuality, prostor pro jeho rozvoj a tvořivost. Konečným cílem je autonomní, tvořivá osobnost. Velký význam nabývá kvalita vztahů, psychologizace života rodiny (např. odborná podpora a péče o výchovu (Štěch, 2009).

O významu rodičů pro školu svědčí fakt, že vztahy mezi rodinou a školou byly také cílem mnoha výzkumů, v českém prostředí provedli rozsáhlý výzkum například Rabušicová a Pol (1996). Zaměřili se na spolupráci obou institucí v situaci jejich proměn v polovině devadesátých let 20. století. Jejich východiskem byla hypotéza, že stále ještě existují bariéry v komunikaci mezi školou a rodinou, zaviněné nedostatkem vzájemné důvěry a respektu. Učitelé posuzují kvalitu rodičovského vztahu ke škole nepřímo – nikoliv z přímé komunikace rodičů s učitelem, ale podle kultury chování žáka ve škole, podle jeho připravenosti na vyučování. Rodiče zase posuzují kvalitu školy a učitele především podle výsledků dítěte, podle toho, jak doma o učiteli dítě mluví a podle toho, jak řeší škola výchovné problémy (Kolláriková, Pupala, 2001).

V souvislosti s partnerstvím je možné se dostat také k filozofii komunitních škol. Škola dnes již není pouze místo povinného školního vzdělávání dětí v rámci předepsaných osnov. Současná škola se musí snažit nabídnout celou řadu činností a aktivit, které osloví co nejširší okruh příjemců. Škola tak má před sebou možnost stát se místem vzdělávání nejen dětí, ale i dospělých a seniorů, místem pro kulturní a sportovní aktivity a také aktivním partnerem občanských aktivit. Jedním z nejdůležitějších prvků komunitního vzdělávání je komunikace s veřejností. Nejširší možnosti se naskýtají v kontaktu s rodiči. Jejich tradiční role zajišťování potřeb a bezpečí dítěte je přivádí do nejčastějšího kontaktu s aktivitami konanými na škole a nabízí tak nejvíce možností zapojení se. Mohou být zapojeni do speciálních programů jako konzultanti (odborníci ve

své profesi), mohou pomáhat při opravách a zlepšeních na škole nebo konat dobrovolný dohled při sportovních a kulturních akcích. Od některých lze získat finanční podporu projektu (Lauermann, 2001).

Dalším odborníkem, který se problematikou vztahů školy a rodiny zabývá je například Milan Pol, který ve svém díle Škola v proměnách zdůrazňuje spojení práce škol se sociálním učením, propojenost komunikace a spolupráce školy s rodinou a místní komunitou jako nezbytné atributy udržitelného rozvoje školy a její autonomie.

Kromě rodičů žáků však přichází pedagogičtí pracovníci, provozní zaměstnanci i vedení školy do kontaktu z řadou dalších partnerů. Jedná se o partnery, kteří se nacházejí v místě školy, ale také o partnery mimo sídlo školy, někdy mohou být dokonce velice vzdálení, nicméně jejich význam pro chod školy je velmi důležitý.

Kromě rodičovské veřejnosti k partnerům školy patří následující instituce nebo organizace.

Školská rada

Je ukotvena v zákoně č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), který ve svých § 167 a § 168 řeší problematiku školské rady. Školská rada se vyjadřuje k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, schvaluje školní řád, schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách, podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy, projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok, vyjadřuje se k rozboru hospodaření a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření, projednává inspekční zprávy České školní inspekce, podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy. Školská rada jako orgán školy umožňuje účast rodičů, zletilých žáků a studentů, pedagogických pracovníků a dalších partnerů školy na správě školy. Je stanovena doposud povinnost zřídit školskou radu v základních, středních a vyšších odborných

školách všech zřizovatelů. Novela Školského zákona, která se připravuje s účinností od roku 2012 však nechává na zřizovateli, zda bude Školská rada ustavena či nikoliv.

Zřizovatel školy – zřizovatelem školské právnické osoby může být ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí, nebo jiná právnická osoba nebo fyzická osoba zákon č. 561/2004 Sb.o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v § 124 . V případě základních škol je ve většině případů zřizovatelem obec, v omezené míře především ve větších městech je zřizovatelem fyzická nebo právnická osoba.

Další skupinu partnerů představují různé zájmové spolky a sdružení , působící v místě školy, taktéž místní podnikatelské subjekty a firmy. Především v menších městech a obcích je tato forma partnerství velice rozšířená velmi ze strany žáků i rodičů uznávaná.

Za další důležité partnery považují redakce místní novin, Zpravodajů, nebo kabelové televize, které pravidelně prezentují školu a její aktivity a výsledky veřejnosti. Vzhledem k propagaci školy v podvědomí k širší veřejnosti a informovanosti bych jmenoval také redakce okresních tiskových periodik.

Z partnerů, mající sídlo většinou mimo sídlo školy, jsou to poradenská a odborná zařízení, vzhledem k přibývajícimu množství žáků, vykazující specifické poruchy učení a případně další školské zařízení od mateřské školy, přes různé střední školy až po školy vysoké.

Za velice pozitivně vnímanou skupinu partnerů jak ze strany rodičů i zaměstnanců bych označil partnerské školy. I vzhledem k možnostem zapojení do mezinárodních programů lze hledat vhodné školy i v zahraničí. Mezinárodní programy Comenius nebo Visegrad mohou přinést školám několikastranné partnerství se školami takřka z celé Evropy. A na podpořené projekty přispívají i nemalými částkami například na výměnné pobyty žáků nebo pedagogů zúčastněných škol.

3. Příprava praktické části

V této kapitole bude čtenář seznámen s konkrétní základní školou, kde probíhalo dotazníkové šetření na téma partneři školy a s jejími dosavadními konkrétními partnerskými aktivitami. Dále je zde stručně popsána příprava a realizace dotazníkového šetření. Závěrečná kapitola je věnována výsledkům, zjištěným při dotazníkovém šetření a jejich interpretaci pro další rozvoj školy.

3.1 Charakteristika konkrétní školy

Objektem zkoumání této bakalářské práce je Základní škola Jedovnice, okres Blansko, kde pracuji od roku 2005 ve funkci ředitele školy.

ZŠ Jedovnice je plně organizovaná škola, zřizovatelem je městys Jedovnice. Založena byla v roce 1950. Ve školním roce 2011/2012 ji navštěvuje celkem 290 žáků. Jedná se o školu, zaměřenou na ekologii a environmentální výuku, s téměř 100 % kvalifikovaným pedagogickým sborem. Jsme zakládajícími členy regionálního sdružení základních škol Moravského Krasu CIRSIUM, zapojeni v humanitárním programu Adopce na dálku. Naše partnerské školy se nachází v Budišově nad Budišovkou (Moravskoslezský kraj), ve slovenských Čachticích a v bavorském Aschheimu.

Navštěvují ji žáci z městyse Jedovnice, dle historické spádovosti dále z přilehlých obcí Krasová, Vilémovice, od 5. ročníku přicházejí na druhý stupeň žáci z malotřídních základních škol v okolních obcích Kotvrdovice a Rudice.

Posláním školy je realizovat výchovně-vzdělávací proces podle vlastního ŠVP pod názvem „ZŠ Jedovnice – odrazový můstek do života“, odpovídajícího daným standardům a připravit naše absolventy pro studium na dalších typech škol. Náš ŠVP je zaměřen na všeobecný rozvoj žáků, nicméně velký význam a důraz je kladen na environmentální výchovu a na regionální přírodu vzhledem k poloze školy v chráněné krajinné oblasti Moravský kras. Naším cílem je udržet vysokou kvalitu výuky, získat dobrý kredit školy v regionu a udržet stabilní pedagogický sbor a širokou nabídku mimoškolních aktivit. Podle vlastního ŠVP vyučujeme od školního roku 2007/2008.

Hlavní činnosti ZŠ Jedovnice :

- Příspěvková organizace jako základní škola poskytuje základní vzdělávání žákům
- Příspěvková organizace jako školní jídelna poskytuje školní stravování žákům
- Příspěvková organizace jako školní družina a školní klub poskytuje zájmové vzdělávání žákům

Podpůrné (doplňkové) činnosti

- Pronájemy prostor budovy v době, ve které pro účel hlavní činnosti nejsou dočasně plně využity (zájmová, vzdělávací a školící činnost pro pedagogické a nepedagogické pracovníky). Nabídka zájmových kurzů pro veřejnost
- Stravování cizích strávníků

Vzhledem ke své poloze, velikosti a nabídce mimoškolních i jiných aktivit pro žáky se domnívám, že má poměrně silné postavení v uváděném školském prostředí. I přesto, že jakýsi přirozený příliv žáků je zaručen, snažíme se působit na zákonné zástupce, aby škola vstoupila do jejich podvědomí co nejlépe a snažíme se počet žáků navyšovat. Například širokou nabídkou volnočasových a mimoškolních aktivit a mimořádně nadstandardní odpolední nabídkou kroužků v rámci činnosti našeho Školního klubu. Jedná se o kroužky sportovní, ale také například divadelní, přírodovědný, počítačový nebo rybářský. Vedoucími těchto kroužků jsou současní i bývalí zaměstnanci školy, ale také zájemci z řad rodičů nebo členové zájmových spolků v městysi.

Dalším příznivým aspektem je, že v části budovy sídlí a má ji pronajatou ZUŠ

Jedovnice. I díky ní jsem přijali několik žáků z okolních vesnic, které jejich rodiče dováží ke vzdělávání do oborů ZUŠ. Díky dobré spolupráci se zřizovatelem se nám daří neustále obnovovat a modernizovat materiálně-technické vybavení školy včetně digitálních technologií.

V posledních dvou letech jsme uspěli také se dvěma projektovými žádostmi o finanční prostředky z Evropské Unie. Jednalo se o projekt Terénní vyučování v praxi z OPVK a Modernizace učeben ZŠ Jedovnice z ROP Jihovýchod. Snažíme se být školou rodinného typu s aspekty komunitního vzdělávání.

Oblast partnerství je popsána i v poslední zprávě ČŠI z roku 2010 „Škola rozvíjí bohaté partnerské vztahy, které pozitivně ovlivňují kvalitu vzdělávání. Podle slov ředitele je na nadstandardní úrovni spolupráce se zřizovatelem, dále se sousedící střední průmyslovou školou (možnost využívání sportovní haly a dalších prostor), regionálním sdružením základních škol Cirsium (vzájemná výměna zkušeností pedagogů, společné akce pro žáky, soutěže apod.). Škola se snaží rozvíjet spolupráci s rodiči, využívá různých příležitostí k jejich informování i k vzájemné spolupráci při organizování akcí. Významná je spolupráce s Česko-německým fondem, který poskytuje dotace na výměnné zahraniční pobyty žáků. Pracovníci DDM Blansko se podílejí na organizaci celoškolských projektů. Přínosná je i spolupráce se základní uměleckou školou, která sídlí v prostorách školy a podílí se na hudebním vzdělávání žáků (výchovné koncerty, zapůjčení hudebních nástrojů). S ohledem na potřeby žáků se rozvíjí i spolupráce s PPP a dalšími institucemi a organizacemi. Sociální cítění žáků pozitivně ovlivňuje dlouholeté působení školy v oblasti charity (spolupráce s arcidiecézní charitou, projekt adopce na dálku apod.).“

Demografický vývoj vzhledem k naplněnosti školy je vcelku příznivý. I přes pravidelné odchody na víceleté gymnázium v nedalekém Blansku se nám daří v posledních 5 letech vždy dosáhnout mírného nárůstu počtu žáků. Je to dáno především tím, že demografická křivka v regionu má mírně vzrůstající tendenci, ale také tím, že z okolních malotřídních škol přichází na naši školu téměř všichni žáci.

Demografické prostředí je velmi důležitou veličinou ovlivňující činnosti škol. Demografie se zabývá zkoumáním populace a ta v příslušném věku tvoří hlavní zákazníky školy, tj. žáky a studenty. Proto by měl management každého typu školy zvažovat demografické vlivy v místě svého působení, tj. vývoj populační křivky, věkové složení, rozdělení populace podle pohlaví, nebo národnostní či jiné složení potenciálních zákazníků školy.

Vliv demografických faktorů je nesporný a povede k tomu, že školy budou věnovat větší pozornost rozdělení cílového trhu podle věku a pohlaví. Proto sledování demografických trendů by mělo být součástí školního marketingu, zejména v oblasti analýzy potenciálního trhu, situační analýzy (sebeevaluace školy) a krátkodobého i dlouhodobého plánování školy (Světlík, 1996, s. 41).

3.2 Konkrétní příklady spolupráce s partnery

V této kapitole bych uvedl několik konkrétních příkladů partnerů a popis jejich spolupráce s výše uvedenou základní školou. Funkce Školské rady je vždy závislá na jejím složení. Školská rada při ZŠ Jedovnice, je celkem 9 -ti členná a v současném složení funguje od roku 2008. O práci ve Školské radě byl poměrně velký zájem, neboť v posledních volbách obsahovala kandidátní listina 15 jmen. Školská rada se schází pravidelně většinou 3x do roka. Kromě členů Školské rady se jednání zúčastňuje pravidelně i ředitel školy. Projednává a schvaluje dokumenty, stanovené ze zákona, ale z jejího jednání vznikla také řada podnětů pro práci a aktivity školy, lze jmenovat například podnět pro celoškolní žákovský projekt zaměřený na oblast poskytování první pomoci . Jako velké pozitivum bych označil podporu pro požadavky vedení školy směrem ke zřizovateli v oblasti obnovy a údržby školní budovy a modernizace materiálně-technického vybavování školy.

Zřizovatelem naší ZŠ je městyse Jedovnice. Kromě ZŠ je také zřizovatelem MŠ Jedovnice, která není součástí ZŠ. Kontakt školy se zřizovatelem zajišťuje odbor školství a kultury na radnici městyse, přes který ředitel školy předává svoje požadavky a podněty radě městyse. Dle potřeby se ředitel školy zúčastňuje přímo jednání rady městyse Jedovnice. Jako velkou výhodu spatřuji současné složení rady, neboť 4 z 5 jejích členů jsou aktivními učiteli nebo mají za sebou pedagogickou zkušenost.

Z okolních škol je pro nás nejbližším partnerem střední průmyslovou školu Jedovnice, která těsně sousedí s budovou ZŠ. Naše spolupráce spočívá především ve využívání její sportovní haly pro naši tělovýchovnou činnost, v menší míře pak odborné učebny pro výuku fyziky. Další střední školou, se kterou jsme navázali úzkou spolupráci je SZdŠ Blansko, jejichž studenti nám pomáhají při realizaci celoškolních projektů, zaměřených na poskytování první pomoci. Velice úzkou spolupráci máme navázanu se ZUŠ Jedovnice, která má pronajatu část prostor ZŠ. Kromě široké nabídky odpoledních aktivit pro žáky ZŠ, spolupracujeme při organizaci pěvecké soutěže pro školy v regionu. ZUŠ nám poskytuje dle potřeby také hudební a kulturní vystoupení pro žáky ZŠ. Pro

žáky MŠ pořádáme pravidelné Dny otevřených dveří pro předškoláky, učitelky ZŠ pro ně organizují tzv. skupinky pro lepší přechod na základní školu.

Jako důležitou velkou skupinu partnerů bych jmenoval velké množství zájmových spolků a organizací, vyvíjející svoji činnost na území městyse. Jedná se o sportovní kluby, spolek dobrovolných hasičů, místní rybářské sdružení, dětské organizace typu Pionýr, Skaut a Junák. I s nimi spolupracuje vedení ZŠ například při organizaci sportovních, rybářských nebo jiných aktivit. Zajímavé spolupráce se rozvinula s místním Domem pečovatelské péče, pro jehož klienty pořádáme dvakrát do roka na Velikonoce a na Vánoce kulturní pásmo a předání drobných dáreků.

S místními podnikateli přicházíme do kontaktu pravidelně především na podzim, kdy je škola pořadatelem tradiční společensko-kulturní akce pro širokou veřejnost v městyse – školní vinný bál. I díky jejich finančním příspěvkům se nám podařilo zorganizovat velmi vydařenou společenskou akci, která si získala pevné místo v kulturním kalendáři městyse. Samozřejmě, že i v průběhu roku se nám daří získávat menší finanční částky, především z řad rodičů-podnikatelů, které jsou většinou k dispozici pedagogům ke zlepšení materiálně-technického vybavení pro žáky školy.

Dalšími dvěma významnými partnery ZŠ Jedovnice jsou ŠLP Křtiny a PdF MU Brno. Tyto dvě instituce spolupracovaly se ZŠ Jedovnice při již zrealizovaných celoškolských projektech a aktivitách, zaměřených na přírodovědné předměty a ekologii. Byly našimi partnery také při realizaci evropského projektu Terénní výuka v praxi. Jednalo se o poskytnutí školních prostor, specializovaných pomůcek a také zajištění odborných lektorů, kteří zabezpečovali v rámci evropského projektu proškolení učitelů ZŠ. V rámci další spolupráce se ŠLP Křtiny každoročně vyrábíme z jimi dodaného materiálu ptačí budky a se zaměstnanci ŠLP je rozvěšují žáci 1. stupně do vhodných lokalit v okolí školy. Studenti pedagogické fakulty jsou nám k dispozici také jako lyžařští instruktoři při výcvikových kurzech našich žáků.

V městyse Jedovnice funguje také velice dobře místní kabelová televize. Pravidelnými příspěvky do ní přispíváme k propagaci školy a informovanosti občanů o aktivitách školy a žáků. Stejně tak hodně prostoru je věnováno informacím o dění ve

škole v tištěném Zpravodaji městyse, který dostávají všechny domácnosti městyse každé dva měsíce a který je zveřejněn na webových stránkách městyse. Pravidelně se objevují články o práci školy také v okresním tisku.

Jelikož v posledních letech narůstá počet žáků se specifickými poruchami učení, stále častěji spolupracujeme se zaměstnanci PPP Vyškov, pracoviště Blansko. Nejsou to již pouze žáci s různými mozkovými dysfunkcemi a poruchami učení, ale v posledních letech se objevují i žáci s nadprůměrným nadáním.

Za zcela ojedinělého a výjimečného partnera považují sdružení CIRSIUM šesti základních škol regionu Moravský kras. Jedná se o plně organizované základní školy, které jsou v okruhu necelých 20 km. Jejich společné aktivity probíhají jednak formou pracovních setkání vedení těchto škol, doplněné vždy určitou profesní skupinou zaměstnanců, dále potom sportovními a znalostními soutěžemi pro žáky těchto škol.

3.3 Formulace výzkumného problému

Hlavním předmětem praktické části je formou dotazníkového šetření zjistit, kteří jsou současní nejdůležitější partneři ZŠ Jedovnice, okres Blansko. Dále jaký je jejich význam a přínos pro chod školy. Z výsledků dotazníků vyplynou také další možnosti rozšíření partnerských vztahů školy. Jak již bylo v úvodu zmíněno, je to ze dvou důvodů. Jedna se domnívám, že tato oblast školy dle SWOT analýzy patří mezi silné stránky školy, na které působím a druhým důvodem je to, že v poslední Zprávě o autoevaluaci školy není toto téma příliš rozpracováno a proto bych chtěl v této práci toto téma širěji popsat.

3.4 Výběr výzkumných metod

Za účelem zkoumání byly použity při praktické části práce následující výzkumné metody.

Dotazník

Dotazník v pedagogickém výzkumu je velmi frekventovanou metodou získávání dat. P. Gavora (2000) vymezuje dotazník jako „způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí“ (Chráska, 2007, s. 165).

V našem případě se jednalo o dotazníkové šetření, zaměřené na význam jednotlivých partnerů pro rozvoj a fungování školy. Jednalo se o soustavu předem připravených, promyšleně seřazených otázek, na něž respondenti - zaměstnanci školy odpovídali písemně. Dotazníkové šetření proběhlo na ZŠ Jedovnice počátkem září 2011. Úvodní část dotazníku obsahovala účel dotazníku, pro koho je určen a za jakým účelem jsou informace získávány.

Dále následovalo celkem 6 otázek. U otázek 1 – 3 měli respondenti uvést s jakými partnery se dostanou do kontaktu během svého pracovního působení resp. které partnery považují pro chod školy za nejvýznamnější. Zde byly partneři rozděleni na ty, kteří působí na území městyse a na ty, kteří působí mimo. Toto rozdělení jsem zvolil proto, neboť se domnívám, že vzhledem k velkému množství partnerů takto snáze identifikujeme ty zásadní.

Zatímco u prvních tří otázek měli respondenti sami partnery školy vypsát, v otázce číslo 4 jim byla předloženo 11 vybraných partnerů školy. U těchto měli označit na pětibodové stupnici jejich význam pro chod školy. Otázka 5 navazovala na předchozí dotaz, u klíčových partnerů měli respondenti uvést proč je považují za důležité. V otázce číslo 6 měli možnost respondenti doplnit ještě další možné partnery, kteří by byli podle jejich názoru přínosem pro chod školy. Poslední položkou byla identifikace respondenta podle toho, zda pracuje na 1. či 2. stupni školy nebo jako nepedagogický pracovník. Se

zjištěnými výsledky, které jsou prezentovány v další kapitole, budou seznámeni také pracovníci školy v rámci samostatného bodu jednání pedagogické rady.

Rozhovor (interview)

Jedná se o ústní metodu shromažďování informací, výhodou je osobní kontakt s respondentem. V našem konkrétním případě jako doplnění výsledků dotazníkového šetření byly provedeny krátké rozhovory také s některými členy Školské rady ZŠ Jedovnice, kterých je devět a jsou mezi nimi, tak jak vyplývá ze zákona, zastoupení rodiče žáků, zaměstnanci školy a zástupci zřizovatele školy. V tomto případě se jednalo o krátké nestrukturované rozhovory, kdy byly respondentům položeny dvě otázky. Které partnery považují pro chod školy za nejvýznamnější a proč ? a otázka Kteří další možní partneři by byly pro chod školy přínosem ?

Nestrukturovaný hromadný rozhovor o problematice partnerů školy proběhl také se zástupci žáků. V rámci pravidelného setkání starostů s ředitelem školy byly prodiskutovány dvě výše uvedené otázky. Všechny odpovědi byl písemně zaznamenány a výběry z odpovědí jsou uvedeny v kapitole 4. Oba tyto rozhovory proběhly v měsíci září 2011.

4. Výstupy, vyhodnocení a závěry dotazníkového šetření

4.1 Výsledky šetření

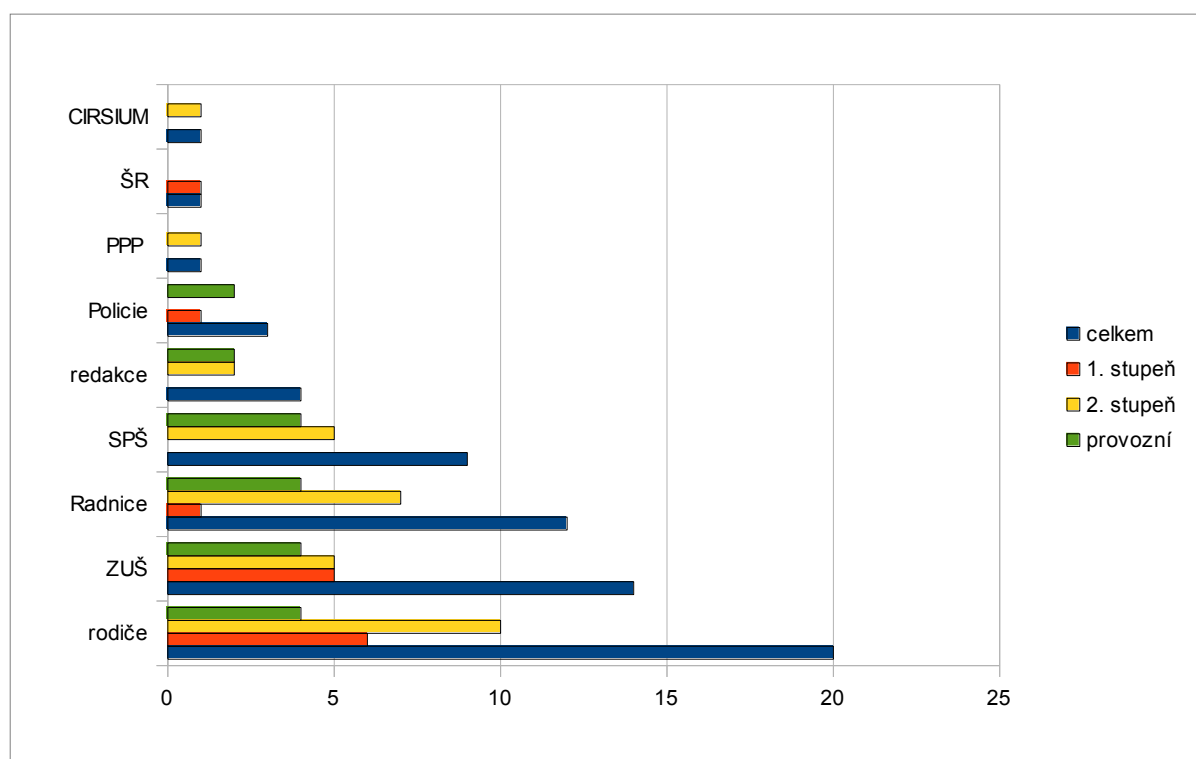
Dotazníkové šetření proběhlo v měsíci září 2011. Bylo rozdáno celkem 33 dotazníků zaměstnancům školy na všech úsecích. Vráceno bylo celkem 29 vyplněných dotazníků. Z tohoto počtu bylo celkem 7 dotazníků od pedagogických pracovníků 1. stupně, 14 dotazníků od pedagogických pracovníků 2. stupně a 8 dotazníků od nepedagogických pracovníků školy. V několika položkách nevyužili respondenti možnosti maximálního označení počtu odpovědí.

Tyto dotazníky byly doplněny rozhovory se starosty tříd 5. - 9. ročníku v rámci pravidelného setkání starostů tříd s ředitelem školy v měsíci září. Další doplnění uvedené problematiky představoval rozhovor se členy Školské rady.

Na zpracování informací získaných dotazníkovým šetřením jsem použil následující elektronické zpracování, konkrétně obecné programové vybavení – tabulkový procesor Excel. Ke každé otázce je vždy uvedena tabulka s četností odpovědí a k ní příslušné grafické vyjádření těchto hodnot.

S kterými partnery školy se dostanete do pracovního kontaktu během jednoho měsíce ?

Otázka 1	Celkem	1. stupeň	2. stupeň	Nepedagogové
Rodiče žáků	20	6	10	4
ZUŠ Jedovnice	14	5	5	4
Radnice městyse	12	1	7	4
SPŠ Jedovnice	9	0	5	4
Redakce Zpravodaje	4	0	2	2
Policie městyse	3	1	0	2
PPP Blansko	1	0	1	0
Školská rada	1	1	0	0
CIRSIUM	1	0	0	0

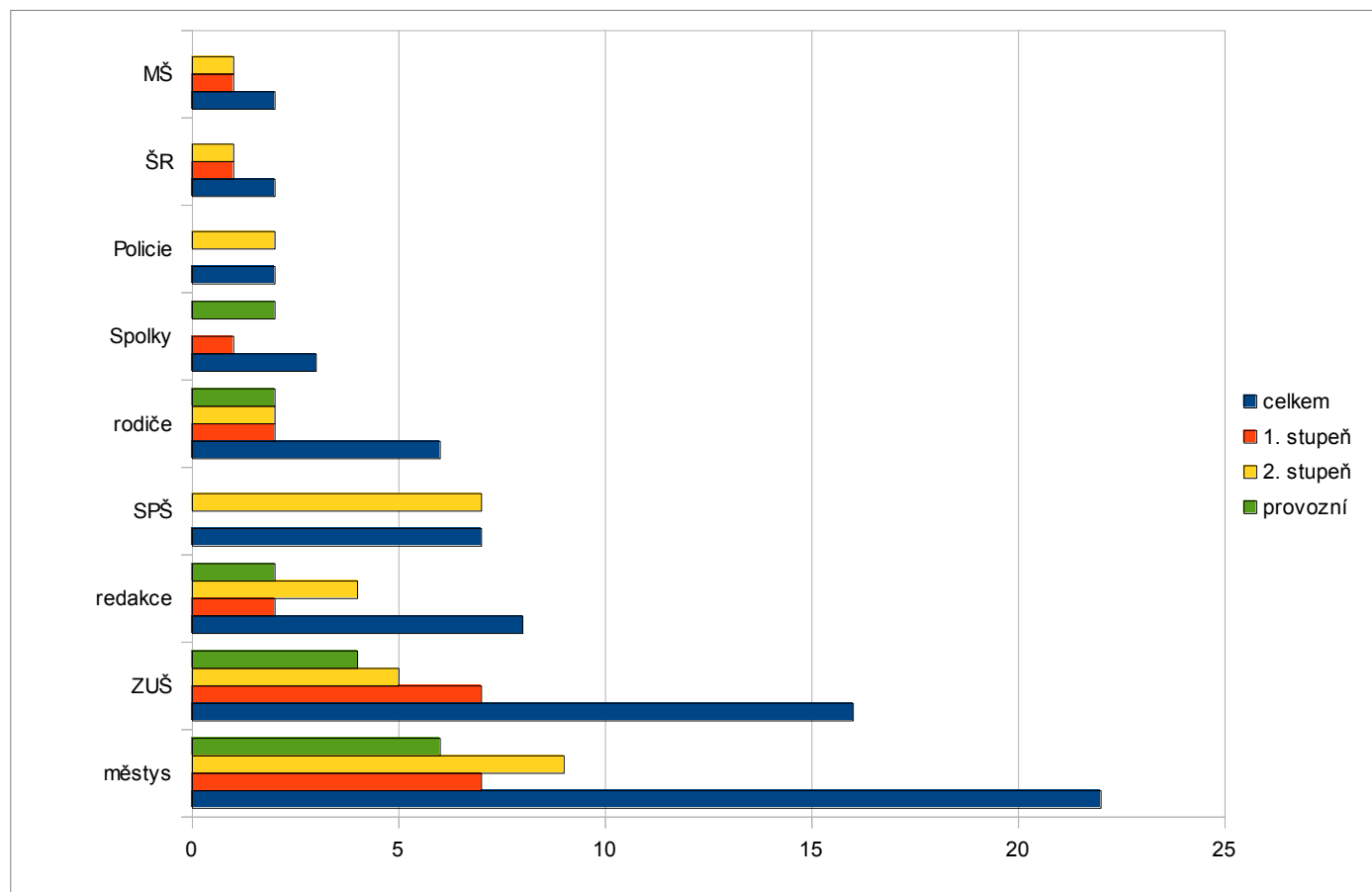

Graf 1 – Počet partnerů, se kterými se dostanou zaměstnanci ZŠ Jedovnice do kontaktu během měsíce

Zde je vidět, že poměrně jasně převládají rodiče žáků školy, na druhém místě je také poměrně často zastoupena u všech tří skupin respondentů ZUŠ Jedovnice. S třetí nejvyšší hodnotou je uváděna radnice městyse Jedovnice.

Uveďte 5 nejvýznamnějších partnerů ZŠ Jedovnice na území městyse Jedovnice

Otázka 2	Celkem	1. stupeň	2. stupeň	Nepedagogové
Radnice městyse	22	7	9	6
ZUŠ Jedovnice	16	7	5	4
Redakce	8	2	4	2
SPŠ Jedovnice	7	0	7	0
Rodiče	6	2	2	2
Zájmové spolky	3	1	0	2
Policie městyse	2	0	2	0
Školská rada	2	1	1	0
MŠ Jedovnice	2	1	1	0

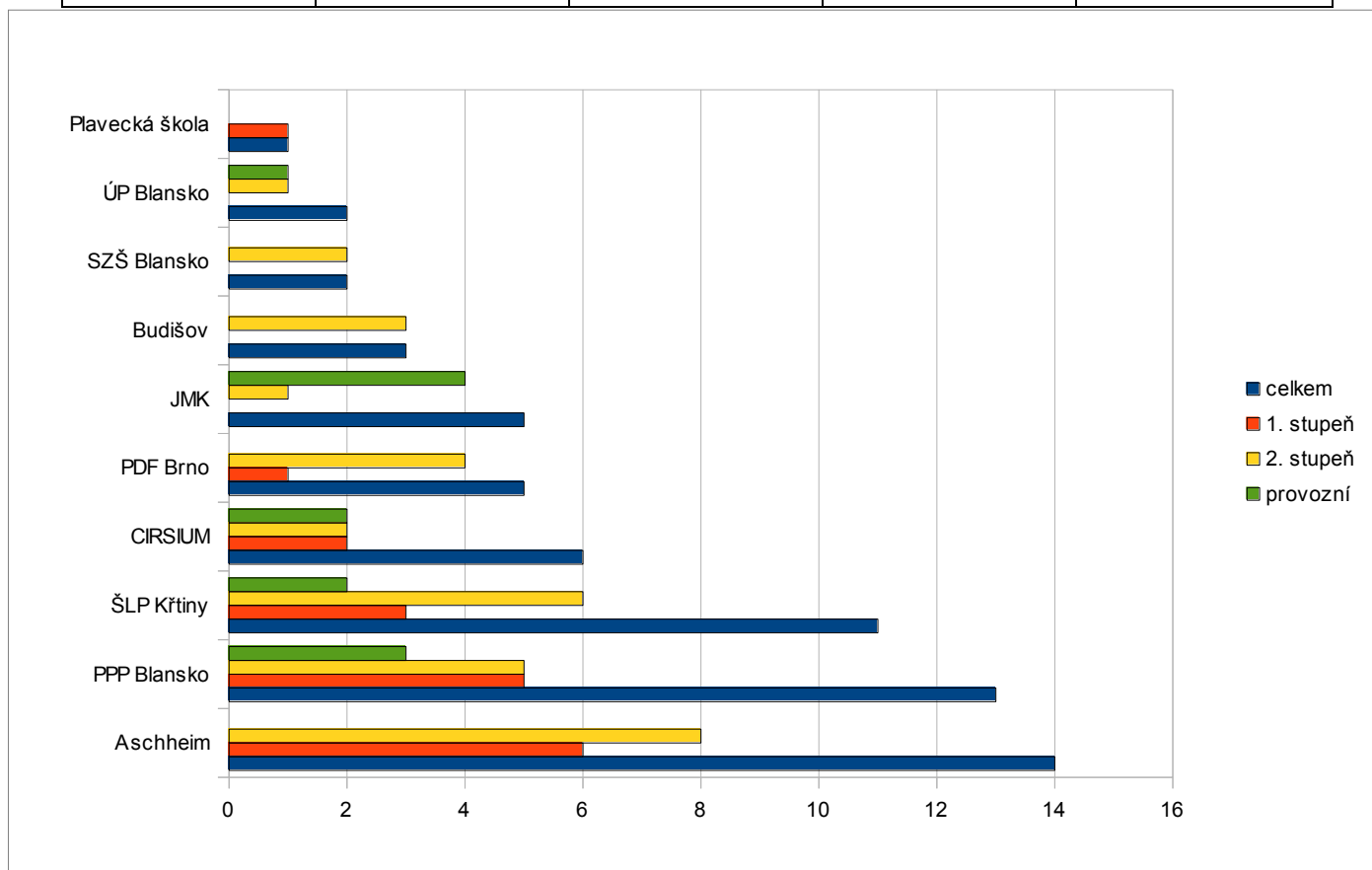
Graf 2 – Přehled nejvýznamnějších partnerů na území městyse Jedovnice

Také v této otázce na předních místech z místních partnerů byly nejčastěji uváděny radnice Jedovnice a ZUŠ Jedovnice. Na třetím místě byla uvedena redakce místního

Zpravodaje, což svědčí o tom, že řada zaměstnanců klade velký důraz na informovanost veřejnosti o akcích školy.

Uveďte 5 nejvýznamnějších partnerů ZŠ Jedovnice mimo území městyse Jedovnice

Otázka 3	Celkem	1. stupeň	2. stupeň	Nepedagogové
ZŠ Aschheim	14	6	8	0
PPP Blansko	13	5	5	3
ŠLP Křtiny	11	3	6	2
CIRSIUM	6	2	2	2
PdF Brno	5	1	4	0
Úřad JMK	5	0	1	4
ZŠ Budišov	3	0	3	0
SZdŠ Blansko	2	0	2	0
ÚP Blansko	2	0	0	2
Plavecká škola	1	1	0	0

Graf 3 – Přehled nejvýznamnějších partnerů mimo území městyse Jedovnice

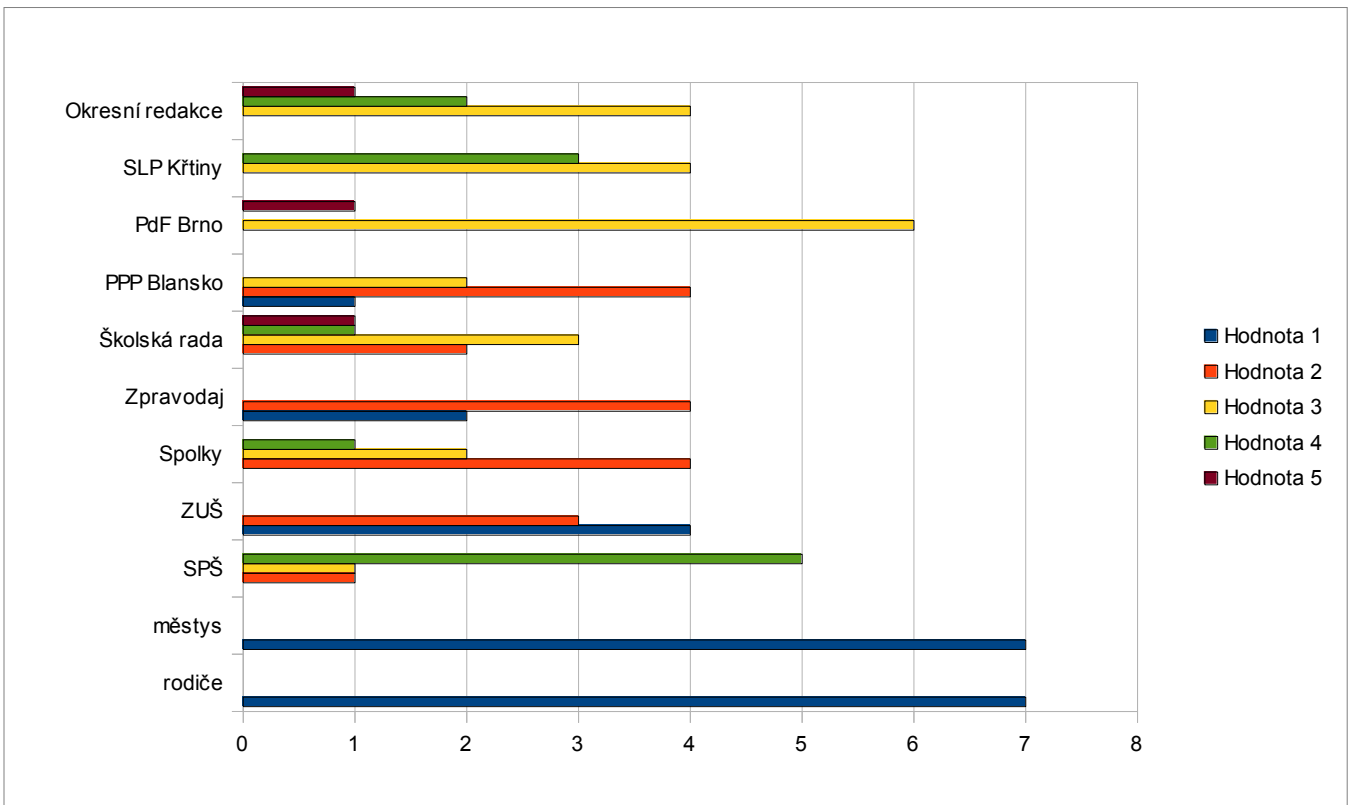
Na 1. místě je partnerská škola v německém Aschheimu, na druhém místě se objevuje PPP Blansko a na třetím místě je ŠLP Křtiny.

Otázka 4

U vybraných partnerů školy přiřazovali respondenti hodnotu 1 – 5 podle významu pro chod školy, 1 největší význam, 5 nepodstatný význam. Jednotlivé tabulky a grafy jsou rozčleněny podle druhu zaměstnanců tzn. na pedagogové 1. stupeň, pedagogové 2. stupeň a provozní zaměstnanci.

Pedagogové 1. stupně /celkem 7 respondentů/

	Hodnota 1	Hodnota 2	Hodnota 3	Hodnota 4	Hodnota 5
Rodiče	7	0	0	0	0
Městys	7	0	0	0	0
SPŠ Jedovnice	0	1	1	5	0
ZUŠ Jedovnice	4	3	0	0	0
Zájm. spolky	0	4	2	1	0
Zpravodaj městyse	2	4	1	0	0
Školská rada	0	2	3	1	1
PPP Blansko	1	4	2	0	0
PdF Brno	0	0	6	0	1
ŠLP Křtiny	0	0	4	3	0
Okresní redakce	0	0	4	2	1

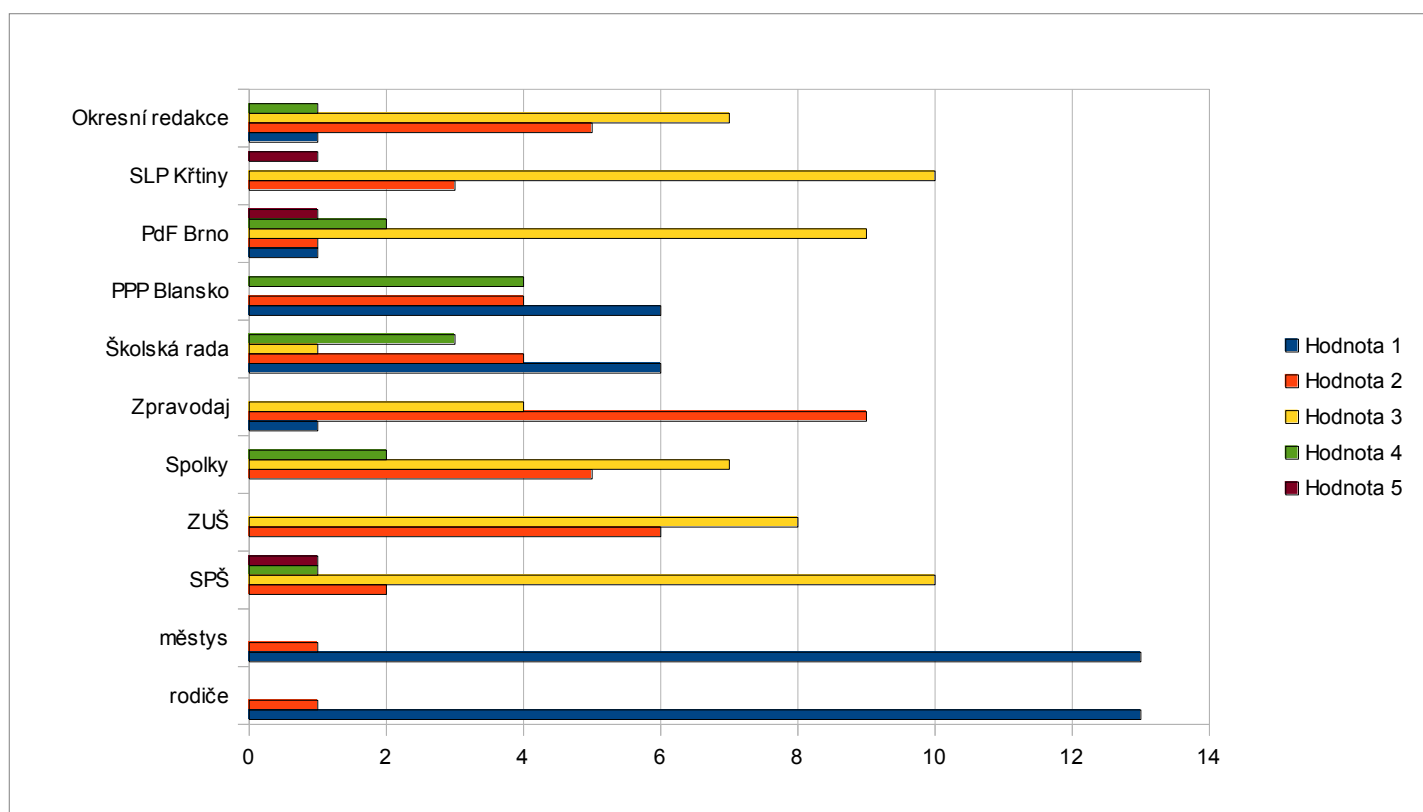

Graf 4 – Hodnocení významu vybraných partnerů pro chod školy (pedagogové 1. stupeň).

Nejvíce hodnot 1, tedy naprosto klíčový význam se objevilo u položek rodiče, městys a ZUŠ.

Pedagogové 2. stupně /celkem 14 respondentů/

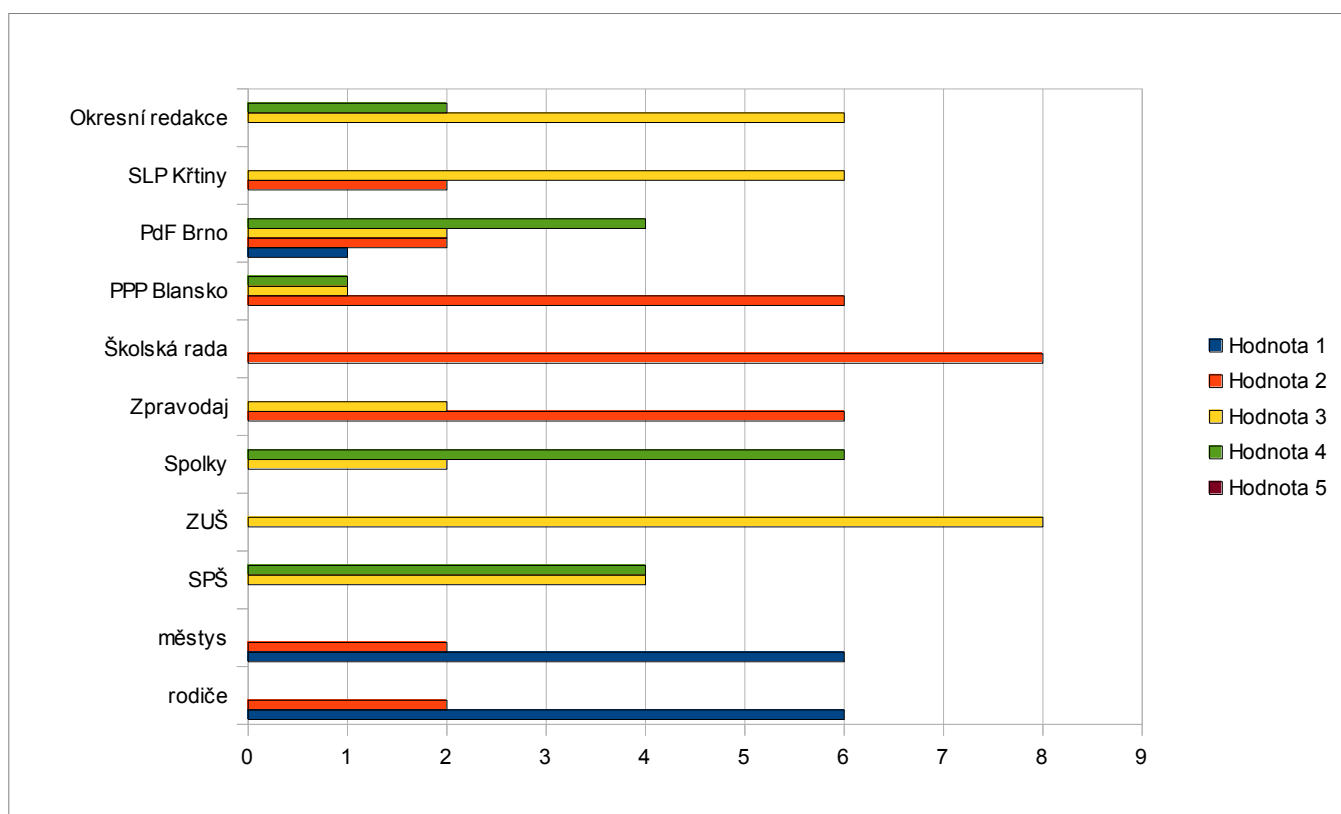
	Hodnota 1	Hodnota 2	Hodnota 3	Hodnota 4	Hodnota 5
Rodiče	13	1	0	0	0
Městys	13	1	0	0	0
SPŠ Jedovnice	0	2	10	1	1
ZUŠ Jedovnice	0	6	8	0	0
Záj. spolky	0	5	7	2	0
Zpravodaj městyse	1	9	4	0	0
Školská rada	6	4	0	4	0
PPP Blansko	6	4	0	4	0
PdF Brno	1	1	9	2	1
ŠLP Křtiny	0	3	10	0	1
Okresní redakce	1	5	7	1	0

Graf 5 – Hodnocení významu vybraných partnerů pro chod školy (pedagogové 2. stupeň).

Provozní zaměstnanci /celkem 8 respondentů/

	Hodnota 1	Hodnota 2	Hodnota 3	Hodnota 4	Hodnota 5
Rodiče	6	2	0	0	0
Městys	6	2	0	0	0
SPŠ Jedovnice	0	4	4	0	0
ZUŠ Jedovnice	0	0	8	0	0
Zájm. spolky	0	2	6	0	0
Zpravodaj městyse	0	6	2	0	0
Školská rada	0	8	0	0	0
PPP Blansko	0	6	1	1	0
PdF Brno	0	2	2	4	0
ŠLP Křtiny	0	2	6	0	1
Okresní redakce	0	0	6	2	0

Graf 6 – Hodnocení významu vybraných partnerů pro chod školy (provozní zaměstnanci).

Klíčový význam pro chod školy přisoudili u všech kategorií zaměstnanců rodičům a městysi Jedovnice. Na dalších místech se u zaměstnanců 1. stupně objevila ZUŠ Jedovnice, možná proto, že většina jejich žáků pochází právě z 1. stupně, kdežto u pedagogů 2. stupně to byly PPP Blansko a také Školská rada.

Otázka 5

Zde měli respondenti odůvodnit u podle jejich názoru klíčových partnerů školy v čem spočívá jejich význam pro chod školy. Zde uvádím několik doslovných citací z odevzdaných dotazníků. Jedná se o partnery, u kterých uváděli respondenti hodnotu 1 tedy naprosto klíčový význam.

ZUŠ Jedovnice

„vede žáky ke kulturnímu způsobu života a rozvíjí jejich tvořivost“
„další vzdělávání žáků“

Rodiče

„spolupracují se školou v oblasti vytváření pozitivních hodnot“
„pro klidný chod školy se snažíme vyhovět v jejich nárocích“
„bez jejich dětí budeme bez práce“
„rodiče všemu rozumí“

Městys Jedovnice

„schvalovatel rozpočtu a aktivit školy, pro dobrý chod školy je třeba vzájemné spolupráce“
„dodává finanční prostředky pro provoz školy“
„nezbytný pro zajištění materiálního chodu školy“
„ekonomické zajištění a morální podpora“

Otázka 6

Doporučte možné potenciální partnery , kteří by mohli být přínosem pro chod školy

Jelikož v této otázce se neobjevovalo příliš potenciálních nových partnerů uvádím zde všechny odpovědi, které respondenti uvedli.

Školní psycholog, výrobce pomůcek, hraček a cukrovinek, podnikatelé obecně, MAS Moravský Kras, státní policie.

Setkání se zástupci starostů se uskutečnilo v 2 . polovině září 2011. Zúčastnilo se jej 7 zástupců tříd od 5. do 9 ročníku. Přítomným zástupcům žáků jsem položil následující dvě otázky a cituji všechny z odpovědí žáků:

Jaké partnery podle vás má naše škola ?

Partnerem školy jsou asi rodiče žáků (žák 5. ročníku).

Škola má za partnera rodiče (žák 5. ročníku).

Naším partnerem je německá škola v Aschheimu (žákyně 6. ročníku).

Partnerem jsou ti, se kterými spolupracujeme například průmyslovka (žák 7. ročníku).

Partnerem školy je starosta, který řídí celou obec (žákyně 7. ročníku).

Partnerem naší školy je radnice městyse, protože nám dává peníze (žák 8. ročníku).

Partnerů je několik, například SPŠ, nebo radnice, ti se kterými přichází ředitel do kontaktu (žákyně 9. ročníku)

Které další partnery školy by ještě škola mohla mít ?

Nějakou firmu na výrobu hraček a pomůcek do výuky (žák 5. ročníku).

Nevím (žák 5. ročníku)

Velkého bohatého sponzora kvůli financím (žákyně 6. ročníku).

Nějakou další školu v cizině (žák 7. ročníku).

Kvůli financím nějakého sponzora (žákyně 7. ročníku).

Například další školu, kterou bychom navštívili (žák 8. ročníku).

Kvůli více penězům nějakou velkou firmu a potom také ještě jednu školu v cizině, kam bychom mohli jezdit (žákyně 9. ročníku).

V průběhu měsíce září proběhly také krátké nestrukturované rozhovory s některými členy Školské rady. Z jejich závěrů vyplynulo, že také oni jak klíčové partnery školy vnímají především rodiče žáků, dále zřizovatele školy tedy radnici městyse Jedovnice.

4.2 Interpretace zjištěných výsledků šetření

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, kteří jsou dle názoru respondentů – pracovníků školy na různých úsecích školy nejvýznamnější partneři plně organizované základní školy v městysi Jedovnice. Výsledky zjištěné dotazníkovým šetřením podpořené krátkými rozhovory se členy Školské rady i zástupci žáků 5. - 9. ročníku základní školy potvrdily, že partnerství potažmo partneři školy představují pro chod i rozvoj školy značný potenciál. Většina zaměstnanců školy vnímá to, že oblast partnerství patří mezi dobře propracovanou a rozvíjenou oblast školy.

Pro všechny skupiny zaměstnanců byly nejvýznamnější skupinou partnerů rodiče žáků, zřizovatel školy městys Jedovnice. Dále se na předních příčkách z místních partnerů často objevovala ZUŠ Jedovnice. Tento fakt není překvapivý. Velké množství žáků ZŠ navštěvuje v odpoledních hodinách výuku v ZUŠ, která sídlí přímo v budově ZŠ. Především na 1. stupni je velmi úzká spolupráce mezi pedagogy obou škol, ať již v oblasti nácviu různých vystoupení nebo společných aktivit výtvarných či hudebních. Také četnost položky SPŠ Jedovnice není překvapením. Úzké vazby mezi základní s střední školou mají historické kořeny. V 60. letech sídlila SPŠ v části budovy základní školy, učitelé vyučovali na obou školách současně. Po otevření vlastní budovy SPŠ se vzájemné kontakty vymezily na využívání sportovní haly pro aktivity žáků ZŠ a některých odborných učeben. V omezené míře probíhá společná účast pedagogů obou škol na vzdělávacích, sportovních a jiných akcích. Také redakce místního Zpravodaje byla označována jako významný partner školy velmi často. Domnívám se, že tímto důvodem je fakt, že je v něm vždy věnován základní škole poměrně značný prostor a tento Zpravodaj je kromě elektronické podoby na stránkách městyse Jedovnice distribuován zdarma do všech domácností. Tím pádem se dostane do rukou řadě rodičů a ti jsou tak dobře informováni o životě školy a jejich aktivitách.

Na druhé straně pomyslného žebříčku se umístily okresní redakce tiskovin. Z hlediska propagace školy je to poměrně překvapivé zjištění, neboť dobrá informovanost o aktivitách školy nejen v nejbližším okolí by měla patřit do oblasti budování dobré image a pověsti školy na veřejnosti. Velký význam nepřikládají zaměstnanci školy ani mateřské škole a Školské radě. V případě Školské rady bych tento fakt přikládal tomu, že její činnost není pro většinu zaměstnanců příliš viditelná, její aktivity nejsou nijak prezentovány na veřejnosti ani mezi zaměstnanci školy. Význam mateřské školy také není příliš zdůrazňován, možná proto, že doposud všechny předškoláci z MŠ přecházejí do 1. ročníku ZŠ. Nebylo tedy nutné nějakým výrazným způsobem kontaktovat a seznamovat mateřskou školu s děním školy. Nicméně i pro tuto školu pořádáme den otevřených dveří a společné setkání rodičů předškoláků s učitelkou 1. třídy a vychovatelkami ŠD.

Za tři nejvýznamnější partnery ZŠ Jedovnice mimo území městyse Jedovnice byly označeny partnerská škola v bavorském Aschheimu, PPP Blansko a ŠLP Křtiny. Kontaktů s bavorskou školou se pravidelně zúčastňuje řada zaměstnanců školy i žáků, proto se domnívám byla hodnocena takto příznivě. Výměnné pobyty probíhají pravidelně 3x ve školním roce a jsou vždy ze strany hostitelů velice kvalitně připraveny. Především zdokonalování v oblasti jazykové a poznávání života jiných národů v rámci EU mají pro účastníky těchto výměn největší význam. Označení PPP Blansko jako významného partnera není pro mě překvapivým. V dnešní době řada rodičů žáků ať již s poruchami učení, nebo naopak nadaných žáků velmi dobře za pomoci zpráv a doporučení z PPP spolupracuje s učiteli na 1. i 2. stupni. Stejně jako zaměstnanci PPP pravidelně školu navštěvují a spolupracují s učiteli sledovaných žáků. Také umístění ŠLP Křtiny je na pomyslném stupni vítězů zcela zasloužené. Spolupráce mezi naší základní školou a ŠLP má několik rozměrů. Především jejich areál Arboreta je vzhledem k blízkosti školy častým cílem učitelů s jejich žáky v rámci výuky přírodovědných předmětů. Zajímavou aktivitou je také výroba ptačích budek a jejich věšení v lesích v okolí školy. Do výuky jsou také zařazovány besedy s pracovníky ŠLP, zaměřené na ekologii a místní faunu a floru. Všechny tyto přírodovědné aktivity jsou také v souladu s vytvořeným a používaným ŠVP školy.

Mezi chybějící partnery a potenciálně novými se v dotaznících objevily položky školní psycholog, výrobce pomůcek, hraček a cukrovinek, podnikatelé obecně, MAS Moravský Kras a státní policie. Co se týká školního psychologa v minulosti již proběhly snahy o zajištění této pracovní pozice v rámci několika škol v rámci regionálního sdružení základních škol CIRSIUM. Bohužel tento záměr nevyšel z důvodu zabezpečení dostatečného množství finančních prostředků. Ani v nejbližší budoucnosti vedení školy neuvažuje o zřízení této funkce ve škole. Snahy o zajištění nových podnikatelských subjektů coby potenciálních sponzorů probíhají v podstatě nepřetržitě. Škola již v minulosti byla členem místní akční skupiny, ale její aktivity nebyly směřovány takovým směrem, aby byly pro školu přínosné. Proto z MAS Moravský Kras po několika letech základní škola vystoupila a ni v budoucnu nehodlá do MAS znovu vstupovat.

Také doplňující rozhovory se členy Školské rady a se zástupci žáků potvrdily závěry dotazníkového šetření. Tento výsledek se dal očekávat a to z toho důvodu, že více jak polovina členů Školské rady jsou současně také členy pedagogického sboru. Nicméně i členové nominovaní zřizovatelem označovali nejčastěji jako nejvýznamnější partnery základní školy rodiče žáků, městys Jedovnice jako zřizovatele školy, partnerskou školu v Aschheimu či ŠLP Křtiny.

Velmi oceňují množství aktivit, kterými se škola obrací na širokou veřejnost, nebo spolupracuje s jinými školami v okolí. Za velké plus považují zejména velice živé kontakty s partnerskou školou v německém Aschheimu, především z pohledu možnosti partnerských výměn mezi žáky a z možnosti využití cizího jazyka v praxi. Vysoce byla také hodnocena prezentace školy v místním i regionálním měřítku. Co se týká počtu různých partnerů ve srovnání s okolními školami, považují jejich množství za nadprůměrné a ve všech směrech za přínosné pro chod školy.

Z rozhovorů se žáky 5. - 9. ročníku vyplývá, že si žáci nedovedou příliš jasně představit, co nebo kdo je partnerem školy. Nicméně také zde se v některých odpovědích objevovala radnice městys a rodiče. Z chybějících partnerů uváděli žáci nejčastěji další partnerská škola, a kvůli zajištění většího množství finančních prostředků nějakou velkou firmu či sponzora.

Dle mého názoru každá škola, která nevěnuje dostatečnou pozornost rozvíjení oblasti spolupráce s partnery ztrácí na trhu svoje postavení a její konkurenceschopnost postupně klesá. Není tak zajímavou pro rodiče žáků a ztrácí tak svoje potenciální klienty. Proto by se vedení každé školy mělo touto problematikou zabývat a snažit se do spolupráce se školou zapojit co nejvíce partnerů ze svého okolí. V optimálním případě by měl být vytvořen plán spolupráce s partnery se zapojením zaměstnanců školy, nebo alespoň seznam všech stávajících a potenciálních partnerů školy.

Domnívám se, že malou inspirací či podnětem k tomu může být i tato práce.

Závěr

Ve své práci jsem se zaměřil na problematiku základní školy a jejich partnerů. Z provedeného dotazníkového šetření vyplynulo, se kterými partnery přicházejí zaměstnanci školy během pracovní doby nejčastěji do styku a které partnery školy vnímají jako nejdůležitější.

Byla podrobně zmapována situace na středně velké plně organizované základní škole ohledně jejich partnerů. Ze závěrů dotazníků lze identifikovat, které partnery jednotlivé skupiny zaměstnanců vnímají jako klíčové pro chod školy.

Přínosem pro školu bylo také uvedení několika dalších nových potenciálních partnerů pro spolupráci.

Přestože se ve své bakalářské práci zabývám pouze situací jedné konkrétní školy, domnívám se, že výsledky a doporučení mohou být po jistém zobecnění užitečné i podobným školám stejného typu.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Mgr. Michal Souček
Katedra:	Katedra sociologie a andragogiky
Vedoucí práce:	Doc. PhDr. Michaela Prášilová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Škola a její partneři
Název v angličtině:	School and its partners
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na problematiku partnerů základní školy. Teoretickým cílem je objasnit současné postavení a existenci základní školy jako samostatné organizace a poukázat na význam jednotlivých možných partnerů pro rozvoj a fungování školy. Praktickým cílem je pomocí dotazníkového šetření zjistit současný stav v oblasti partnerů školy konkrétní plně organizované základní školy a navrhnout další směry a možnosti rozvoje školy v této oblasti.
Klíčová slova:	Současná základní škola, partneři školy
Anotace v angličtině:	The bachelor's work is focused on problem of the partners in the elementary schools. The theoretical goal is to clarify the standart and the existence of the elementary school as the independent organization and at the same time to point out the meaning of possible partners for school functioning. The practical goal is to find out present situation in the area of the school partnership by the survey and to suggest the other ways and possibilities of further school development in this area.
Klíčová slova v angličtině:	Present elementary school, partners in the school
Přílohy vázané v práci:	1
Rozsah práce:	47
Jazyk práce:	čeština

Použitá literatura a zdroje

- CIMBÁLNÍK, T., GREJAR J., *Základy marketingu s aplikací do školního prostředí*, Olomouc 2010, studijní texty pro distanční studium, 1. vydání, ISBN 978-80-244-2575-7.
- CIMBÁLNÍKOVÁ, L. *Manažerské techniky*, Olomouc FF UP, 2005, studijní texty pro distanční studium.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*, Grada, 2007. 272 s., ISBN 978-80-247-1369-4
- KOLLÁRIKOVÁ, Z., PUPALA, B., *Předškolní a primární pedagogika*, Portál, 2001. 456 s., ISBN 80-7178-585-7
- LAUERMANN, M.: *Škola jako centrum komunity sídliště*, In: Radce učitele, Nakladatelství Dr. Josef Raabe, s.r.o., Praha 2001
- PRÁŠILOVÁ, M., ŠMELOVÁ E., *Kurikulum a jeho tvorba II*, Olomouc 2010, studijní texty pro distanční studium, 1.vydání ISBN 978-80-244-2607-5.
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J., *Pedagogický slovník*, Portál, 2009. 400 s., ISBN 978-80-7367-647-6
- SVĚTLÍK, J. , *Marketing školy*. Zlín : EKKA, 1996. 384 s. ISBN 80-902200-8-8.
- ŠTĚCH S., *Rodina – nároky, úskalí, východiska*, seminář 12.3.2009, Praha-Emauzy
- VITÁSKOVÁ, H., *Veřejné vztahy školy*, Bakalářská práce, FF UP Olomouc, 2008
- VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZŠ JEDOVNICE 2010/2011
- ZÁKON 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Dostupné z WWW

ŠTEFL, O. *Úpadek školy* Blog – Ondřej Štefl. (cit. 7.8.2011) Dostupný z

<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/ondrej-steffl.php?itemid=13900>

<http://www.nuov.cz/kurikulum/skoly-a-partneri>

<http://www.csicr.cz/>

<http://spolupraceskol.cz>

Seznam příloh

Příloha 1

Dotazník na téma **Škola a její partneři** pro zaměstnance ZŠ Jedovnice, okres Blansko

Dotazníkové šetření na téma **Škola a její partneři**

Určeno pro zaměstnance ZŠ Jedovnice, okres Blansko

Prosím o anonymní vyplnění krátkého dotazníku, zaměřeného na partnery naší školy, který bude sloužit jako podklad pro autoevaluační zprávu a následný rozvoj školy.

1. S kterými partnery školy se dostanete do pracovního kontaktu během jednoho měsíce ?

Prosím uveďte jejich seznam :

.....
.....

2. Uveďte podle Vás 5 nejvýznamnějších partnerů ZŠ Jedovnice, kteří se nacházejí na území městyse Jedovnice.

.....
.....

3. Uveďte podle Vás 5 nejvýznamnějších partnerů ZŠ Jedovnice, kteří se nacházejí mimo území městyse Jedovnice.

.....
.....

4. U následně uvedených partnerů školy označte číslem jejich význam pro chod školy

naprosto klíčový	1	2	3	4	5	nepodstatný
rodiče	1	2	3	4	5	
městys Jedovnice	1	2	3	4	5	
SPŠ Jedovnice	1	2	3	4	5	
ZUŠ Jedovnice	1	2	3	4	5	
Zájmové spolky v městyse	1	2	3	4	5	
Redakce Zpravodaje	1	2	3	4	5	

Školská rada	1	2	3	4	5
PPP Blansko	1	2	3	4	5
PDF MU Brno	1	2	3	4	5
ŠLP Křtiny	1	2	3	4	5
Redakce okresních novin	1	2	3	4	5

5. U partnerů označených v předchozím dotazu 1 uveďte v čem, dle Vašeho mínění, spočívá jejich význam pro chod školy.

.....

.....

.....

.....

.....

6. Doporučte možné potenciální partnery , kteří by mohli být přínosem pro chod školy

.....

.....

.....

Ve škole pracuji /zaškrtněte jednu možnost/

na 1. stupni

na 2. stupni

nepedagogický pracovník

Děkuji za Vaše názory a připomínky

